

1 Proje tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik Güneş Enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları aracılığı ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’si lisanslı, 15 MW’si lisanssız olmak üzere toplam 85 MW kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Kategori B) olarak sınıflandırılmıştır.

Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi santralleri bu kapsamda yapılacak olan iki ayrı tesistir. Şirket tarafından Konya’nın Zengen ilçesinde kurulacak olan santraller birbirlerinden 1.3km uzakta olup her birinin kurulu gücü 9.98MW’tır. 37km uzunluğundaki bir enerji nakil hattı ile her iki tesis de Ereğli Trafo Merkezinden ulusal şebekeye bağlanacaktır. Enerji nakil hattı Şirket tarafından TEİAŞ’ın teknik ve çevresel standartlarına uygun şekilde inşa edilecektir. İnşa edildikten sonra bu elektrik nakil hattı, ulusal elektrik şebekesinin bir parçası haline geleceği için tüm hakları TEİAŞ’a bırakılacaktır.

Şekil 1: Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi santrali sahası (yeşil) ve enerji nakil hattının (mor) uydu görüntüsü

2 Çevresel ve sosyal faydalar, etkiler ve etki azaltıcı önlemler

2.1 Çevresel ve sosyal değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre Yaysun ve MT Doğal güneş enerji santralinin ÇED dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur. Bununla birlikte Şirket EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

Ancak yapılacak olan 37 km'lik elektrik nakil hattının ulusal yükümlülükler doğrultusunda Çevresel Etki Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.

2.2 Kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi santrali kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesislerin ilk işletim yılında 38.9 GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 25,804 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salımını engellemesi beklenmektedir.

Her iki tesiste de, inşaat aşaması boyunca tozumu engellemek amacıyla günde yaklaşık 5m³ su kullanılacağı öngörülmektedir. Her iki santralin panellerin planlandığı gibi yılda iki kere temizlenmesi için takriben 250m³/yıl su kullanılması beklenmektedir. Ayrıca, Şirket, herhangi bir aşırı su tüketiminin bir su yönetim planında ele alınmasını sağlayacaktır.

2.3 Arazi edinimi

Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi santralleri 376,545m² arazi üzerine inşa edilecektir. Arazi alımı Şirket tarafından 2017 yılında yapılmış olup herhangi bir fiziksel yerinden etmeye veya gönülsüz yer adres değişimine sebep olmamıştır.

2.4 Kültürel Miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanmıştır. Tanımlanmış olan en yakın kültürel alan, Yaysun Güneş Enerji santralının elektrik iletim hattından 1km uzakta olduğundan bu saha projeden etkilenmeyecek kadar uzaktadır.

2.5 Biyoçeşitlilik

Projeler herhangi bir duyarlı ekolojik saha içinde veya yakınında değildir. En yakın koruma sahası, güneş enerjisi santrallerinin yaklaşık 22 km güneybatısındadır. Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri Ereğli Tabiatı Koruma Alanının 2km kuzeyinde bulunmaktadır.

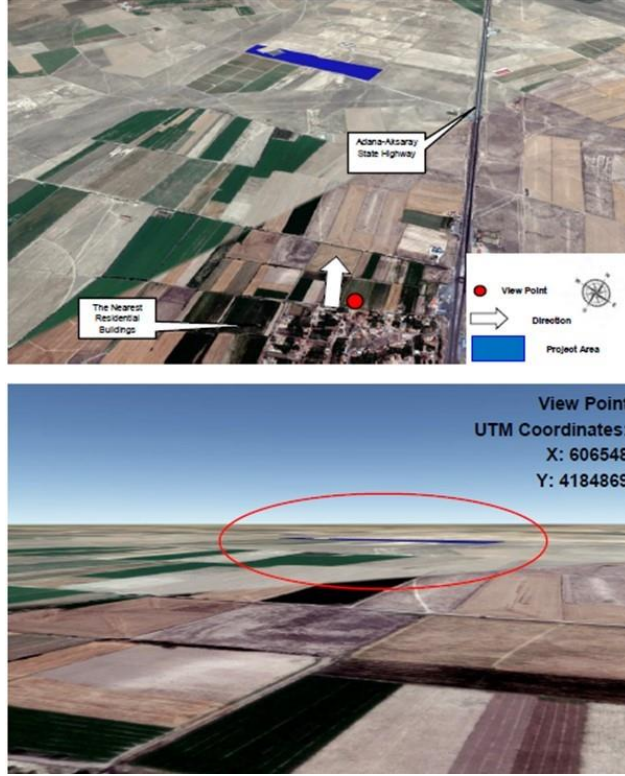
Enerji nakil hattının 28km'lik kısmı bu alanın içerisinden geçecektir. Ayrıca Akgül-Ereğli Sazlığı enerji nakil hattının 10km kuzeyinde bulunmaktadır.

Enerji nakil hattı tasarımı, enerji taşıyan tellerin kuşlar için ikaz küreleri ile donatılmasını öngörmektedir.

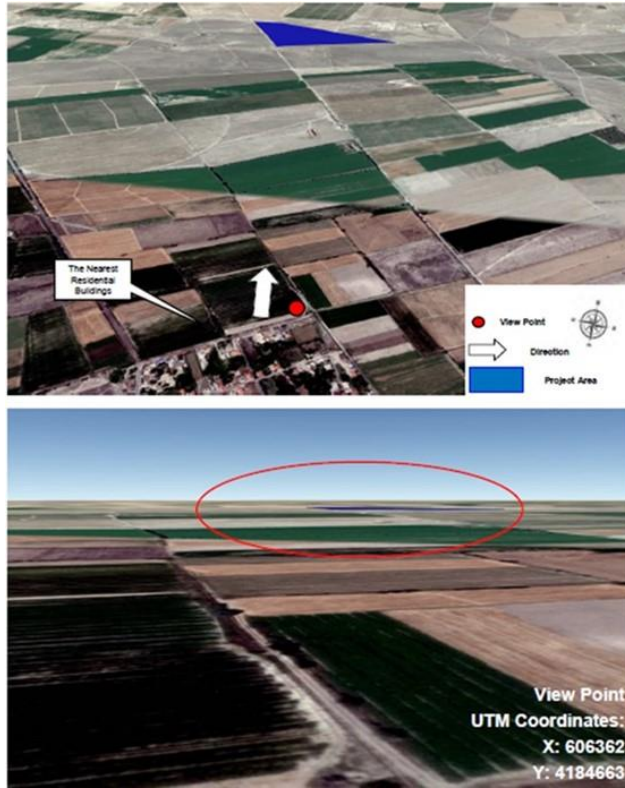
Şirket ayrıca, göçmen kuş türlerine yönelik etkilerden kaçınılmasını ve gerekli hallerde araştırmalar yapmayı taahhüt etmiştir. Ayrıca, iletim hattı inşa edildiğinde kuş çarpma potansiyelini dikkate alan bir değerlendirme yapmayı taahhüt etmiştir.

2.6 Görsel etki

Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri yakın yerleşim yerlerinden görülebilir değildir. Yaysun Enerji Santrali Adana-Aksaray otoyolundan görülmektedir ancak otoyol proje sahasına 700 km uzaktadır ve arazi nispeten eğimsiz olduğu için etkinin minimal olacağı düşünülmektedir.

Şekil 2: Yaysun güneş enerjisi santralinin en yakındaki yerleşim yerinden görünüşü

Şekil 3: MT Doğal güneş enerjisi santralinin en yakındaki yerleşim yerinden görünüşü

2.7 Politika kanun ve diğer planlarla uyumluluk

Projeler, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur. Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve dolaylı etkiler

Tesisin yakın çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları çerçevesinde Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri güneş enerjisi santrali ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilememiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir

2.9 Çevresel ve sosyal yönetim

Şirket projeleri ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD'nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Projeler için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket'in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki izleme

3.1 Tanımlanan etkilerin izlenmesi prosesi

ÇSEP'nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesislerin çalışma safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların katılımı ve şikayetler

Projeler için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri ve projeleri oluşturacak diğer tesislerle ilgili yeni yorumların değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dâhil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve projeler ile

ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dâhilinde paydaşlar Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri ve ilgili şikâyet mekanizması ile ilgili güncel veriye ulaşabilir. Paydaş katılımı projelerin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Şirket ayrıca her proje sahasında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Yaysun ve MT Doğal Güneş Enerjisi Santralleri hakkında sahada şahsi şikâyet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>). Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Projelerle ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya çıkabilecek sorunların işlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikâyet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Uzman, işlemlerin anlaşılır ve şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirimini cezalandırma içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projelerle ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikâyet mekanizması halkın geleneksel şikâyet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz.